

KHSZK - BABÓCA CSALÁDI BÖLCSŐDE

Szakmai Program

Hatályos: 2025. január 1. – 2030. december 31.

Tartalomjegyzék

I. INTÉZMÉNYI ADATOK.....	4
II. A CSALÁDI BÖLCSŐDE MŰKÖDÉSÉT MEGHATÁROZÓ JOGSZABÁLYOK.....	5
III. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI.....	6
IV. MISSZIÓS NYILATKOZAT	79
V. MINŐSÉGPOLITIKÁNK	89
VI. AZ INTÉZMÉNYI SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATA	810
Az intézmény feladata.....	810
Az intézmény célja.....	810
VII. A MEGVALÓSÍTANI KÍVÁNT PROGRAM BEMUTATÁSA, A LÉTREJÖVŐ KAPACITÁSOK, A NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁSELEMEK, TEVÉKENYSÉGEK LEÍRÁSA	1113
Szervezeti egységek egymásra épülése.....	1114
Személyi feltételek	1215
Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módjai.....	1216
A szervezeti egységek egymás munkáját kötelesek elősegíteni	1216
Tárgyi feltételek	1317
Kiszolgáló egységek.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik. 18
Az intézmények sajátossága.....	1719
Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása	1721
VIII. A BÖLCSŐDEI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	1822
A bölcsődével való kapcsolat.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik. 22
A beiratkozás.....	1822
Gyermek-egészségügyi törzslap kitöltése.....	1923
Bölcsődekóstolgotó	1923
Szülői értekezlet.....	2024
Bölcsődei sajátosságok.....	2024
A szolgáltatást nyújtó személy / kisgyermeknevelő, mint modell.....	2024
Családlátogatás.....	2125
➤ gondozási sorrend	2226
➤ gyermekcsoportok szervezése.....	2226
➤ folyamatos napirend.....	2227
Beszoktatás - adaptáció	2327
Fokozatos anyás beszoktatás.....	2529
A családoknak, gyermekeknek szervezett programok	2630
IX. A BÖLCSŐDEI GONDOZÁS-NEVELÉS FŐBB HELYZETEI	2832
Gondozás.....	2832
Tanulás	2933
Bölcsődéskor végére a kisgyermek fejlődésének leggyakoribb jellemzői.....	3034
Játék.....	3034
A kisgyermeknevelő feladatai a játékkal kapcsolatban	3135
A játéktevékenységhez szükséges eszköztárunk.....	3135
Mondóka, ének.....	3236
Vers, mese.....	3236
Alkotó tevékenységek	3337
Egyéb tevékenységek	3337
Mozgás	3337

X. A SZAKMAI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSA, VÁRHATÓ KÖVETELMÉNYEINEK, EREDMÉNYESSÉGÉNEK, AZ ELLÁTÓ RENDSZERBEN BETÖLTÖTT SZEREPÉNEK ÉS HATÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE	3539
Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása	3539
Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése	3539
A megismerési folyamatok fejlődésének segítése.....	3640
XI. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS ALAPELVEI	3741
1. A család rendszerszemléletű megközelítése	3741
2. A családi nevelés elsődleges tisztelete.....	3741
3. A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása.....	3741
4. A gyermeki személyiség tiszteletének elve.....	3842
5. A szolgáltatást nyújtó személy személyiségének meghatározó szerepe	3842
6. Az egyéni bánásmód érvényesítésének elve	3943
7. A biztonság és stabilitás elve	3943
8. Fokozatosság megvalósítása	3943
9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége	3943
10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása	4044
XII. ÉRDEKKÉPVISELET A BÖLCSŐDÉBEN	4145
Szülői Fórum	4145
A gyermeki jogok védelme	4246
A munkavállalók érdekvédelmi szervezete.....	4246
XIII. INTÉZMÉNYÜNK KAPCSOLATI RENDSZERE	4447
XIV. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	4649
XV. MELLÉKELET	4750
Családi Bölcsőde megállapodás	Hiba! A könyvjelző nem létezik. 51

I. INTÉZMÉNYI ADATOK

A fenntartó adatai:

A fenntartó neve:	Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulása
A fenntartó címe:	3200 Gyöngyös, Fő tér 13
A fenntartó képviselője:	Társulás elnöke
Elérhetőség:	06-37-510-300

Az intézmény adatai:

Az intézmény (telephely) neve:	Babóca Családi Bölcsőde, amely egy Családi Bölcsőde Hálózat része
Címe:	3291 Vámosgyörk, Kossuth L. út 10.

Intézmény székhelye:

Székhely neve:	Kistérségi Humán Szolgáltató Központ
Címe:	3200 Gyöngyös, Fő tér 13.

Bölcsőde elérhetősége:

E-mail cím:

Nyitvatartási idő:	Hétfőtől - Péntekig 07:00 – 16:00
---------------------------	--------------------------------------

Férőhelyek száma:	7 fő
--------------------------	------

Ellátási terület:	Vámosgyörk község közigazgatási területe
--------------------------	--

Az intézmény szakmai felügyeleti szerve:	Heves Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály
---	---

II. A CSALÁDI BÖLCSŐDE MŰKÖDÉSÉT MEGHATÁROZÓ JOGSZABÁLYOK

- 1991. évi LXIV. törvény a gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt egyezmény kihirdetéséről
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról
- 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 369/2013. (X.24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról, ellenőrzéséről
- 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról
- 235/1997. (XII.17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 257/2000. (XII.26.) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- 8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról

III. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI

Vámosgyörk település Heves és Jász-Nagykun-Szolnok megye határán fekszik. Az Alföldön, a Gyöngyösi-síkon található, a Rédei-Nagy-patak és a Gyöngyös-patak mellett. Budapesttől kb. 90 km-re található. Vasúti csomópont. Közúton Gyöngyöstől 14 km-re délre fekszik Jászárokszállás irányában Atkár település után. A közúti tömegközlekedést főleg a Mátra Volán Zrt. autóbuszai látják el, de érintik távolsági járatok is.

A 2014-es adatok szerint a településen a munkaképes korú lakosság aránya 61%, a lakosság 24%-a 65 év feletti. A 15-17 évesek aránya 2% és a gyermek korosztály 13%-t képvisel.

A településen az alapfokú oktatás biztosított, 57 fős katolikus óvoda és katolikus általános iskola található.

A nyilvántartott álláskeresők számában is folyamatos javulás látható. 2014 évben a 2009 évhez viszonyítva 7,3%-al alacsonyabb értéket mutat, miközben a 15-64 év közötti lakónépesség 128 fővel (11%-al) növekedett.

2021-ben a lakosságszám: 1985 fő.

A településen élő családok társadalmi és gazdasági helyzete széles skálán mozog. Megtalálhatók jó körülmények között élő gyermekek, hátrányos helyzetű családokban élő gyermekek és sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő családok is. A szerényebb körülmények közül jövő és a sajátos nevelési igényű gyermekek száma nem kimagasló a bölcsődei korosztály tekintetében.

A településen az elmúlt egy évben jelentős az igény jelentkezett a 2-3 éves gyermekek napközbeni elhelyezésére akár időszakosan is. Az itt élő, illetve ide költöző fiatal munkavállalók, családok, családi (rokoni) segítség hiánya mellett munkát vállaló szülők, nappali rendszerű felsőoktatásban tanulmányt folytatók részére fog megoldást kínálni a családi bölcsőde. Az intézmény szülő helyettesítő funkciót tölt be, a szülőt a nevelés primer szereplőjének tartja és együttműködési partner kíván lenni a gyermek gondozásában, nevelésében.

Másodsorban célcsoporttagoknak tekintjük azon szülők gyermekeit, akik számára a Gyvt. 41.§ (1)-(2) bekezdései szerint szükséges megszervezni a kisgyermekek bölcsődei ellátását.

A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermek egy gondos, jó hangulatú közösségben tölthesse napjait, ahol a kisgyermeknevelőktől és társaitól ismereteket sajátíthat el, képességeit fejlesztheti, harmonikusan telhetnek hétköznapjai.

A Vámosgyörkön működő családi bölcsődék – Babóca Családi Bölcsőde és Bogyó Családi Bölcsőde) 2025. január 1-től Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulás fenntartásában működik a Kistérségi Humán Szolgáltató Központ szervezeti keretein belül, a Családi Bölcsőde Hálózat részeként.

A Babóca Családi Bölcsőde a község régen óvodaként működő épületében működik. Külön bejáraton keresztül lehet megközelíteni a folyosóról nyíló bölcsődét, a Babóca Családi Bölcsődével együtt.

A Babóca Családi Bölcsőde 7 férőhellyel működik, melynek célcsoportja azok a 2-3 év közötti gyermekek, akik számára a bölcsődei nevelés az életkor által megkívánt rugalmas napirenddel, a személyre szabott folyamatos érdeklődés kielégítésével a családi nevelés mellett, azt kiegészítve biztonságos környezetet nyújt a személyiség fejlődéséhez.

IV. MISSZIÓS NYILATKOZAT

A családi élet erősítése, a gyermekek kompetens viselkedésének kialakítása, zavartalan, kiegyensúlyozott testi-lelki és az egészséges, harmonikus érzelmi, értelmi fejlődés kibontakoztatásához a lehetőség biztosítása úgy, hogy szeretettel, alázattal emberi méltóságát tiszteletben tartva közeledünk a ránk bízott gyermekek felé, hangsúlyozva a bölcsőde elsődleges gondozó-nevelő szerepét.

A nevelés alapjait a család fekteti le, melyet semmiképp sem változtathat meg a bölcsőde, hanem annak megfelelően folytatja nevelési tevékenységét. Családi bölcsődénk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva, és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében, gondozásában. De szükség esetén, a lehetőségeihez mérten törekszik a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására. Ennek érdekében célként jelenik meg a szülők megismerése és bevonása a családi bölcsődei programokba.

A bölcsődés korosztály éppen az, amikor személyiségük elkezd kibontakozni, ezért nagyon fontos, hogy ezt érzékenyen kezelje és támogassa a bölcsőde. Identitásuk szabadon fejlődhet a játékok, könyvek szabad használata és a közösségben való részvételük által.

A személyiségének kialakulását saját tapasztalatok segítségével éri el a gyerek. Saját tevékenysége által tanul, hagyni kell önállóan, aktívan cselekedni. Nem kényszeríthető semmilyen foglalatosságban való részvételre. A kisgyermeknevelő feladata, hogy alaposan megismerje a gyermekeket és ennek ismeretében kezdeményezze a csoport heti, napi programjait.

V. MINŐSÉGPOLITIKA

A 2-3 éves korosztály fejlődésének törvényszerűségeire épülő, a gyermekek adottságait, természetes igényeit figyelembe vevő biztonságos szakszerű gondozás-nevelés megvalósítása intézményes keretek között. E korosztály nevelésének és gondozásának minősége rendkívül meghatározó, hiszen az egészséget, a jólétet, az együttműködés képességét, a szociális készségeket és vágyat ezek az korai gyermekkori élmények is befolyásolják. Ebben az időszakban a szellemi, érzelmi és szociális készségek kibontakoztatása a legfontosabb feladat. Olyan nevelési körülmények megteremtése, amely egyedülálló és elősegíti a gyermekek testi-lelki, intellektuális fejlődését, különös tekintettel a sajátos nevelési igényű gyermekek kiszűrésére.

VI. AZ INTÉZMÉNYI SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATA

Az intézmény feladata

A napközbeni kisgyermekellátás, magas színvonalú gondozó-nevelői munka, jó gazdasági és tárgyi feltételek biztosítása mellett bölcsődei keretekhez hasonlóan és mintájára.

Az intézmény célja

A bölcsőde szolgáltatását igénybe vevők számára az adekvát ellátás biztosítása.

Olyan családbarát bölcsőde működtetése a cél, ahol az ellátás összhangban van a gyermekek szükségleteivel, megfelel a szülők igényeinek.

A gyógypedagógus, a szükséges szakemberek a gyöngyösi szakszolgálat dolgozóival látja el a feladatot, ahol a sajátos nevelési igényű gyermekekkel szakértői vélemény alapján foglalkoznak.

A családi bölcsőde kiemelt szakmai céljai:

- Szeretetteljes, biztonságot, nyújtó légkör megvalósítása minden tevékenységben és minden programban.
- A gyerekek egyéni sajátosságainak, igényeinek, problémáinak figyelembe vétele (pl. ételallergia, megkésett beszédfejlődés stb.).
- Az egészséges táplálkozási szokások követése.
- A gyermekközpontúság, amelyet nagyon sok játékkal, élményközpontú, kereső, kutató, felfedező tevékenységeken keresztül valósít meg a bölcsőde. A gyermek személyiségéből kiindulva, olyan szeretetteljes légkör megteremtése, amelyben a gyermeket megbecsülés és szeretet övezi.
- Integráció - elősegíti a gyermekek előítéletektől mentes, nyitott, a másságot elfogadó attitűdjének kifejlődését.
- A társas kapcsolat alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és a tolerancia fejlődésének segítése.
- A kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felébresztésével és fenntartásával (meghallgatás, figyelem, kérdések megválaszolása).
- A bölcsődében a fő tevékenység a játék, mindenféle fejlesztést a játékon keresztül valósít meg.
- Szoros napi kapcsolat a családdal, a gyermek a szülő távozása után is érezze a feléje áradó bizalmat, szeretetet, mely biztonságot nyújt számára.
- A kisgyermeknevelő olyan értékeket képviseljen, amely példaként állhat a gyermek előtt, tartsa tiszteletben a gyermek alapvető jogait, szabadságát, biztosítsa a fejlődő személyiség részére a különleges védelmet.
- Az érzelmi fejlődés és szocializáció segítése: derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek megelőzése, illetve csökkentése, a gyerekek segítése nehézségeik feldolgozásában.
- Az egészséges életmód kialakítása egyik kiemelt cél a bölcsődében, amely során a gyermekek szükségleteinek megfelelő életritmust alakít ki a testápolás, a pihenés, a táplálkozás és a mozgás terén.
- A mindennapi mozgás biztosítása a friss levegőn.

A családi bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményként Vámosgyörk Község Önkormányzatának közigazgatási területén élő, családban nevelkedő – 12 - 3 éves korú - gyermekek gondozását és nevelését biztosítja.

Ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, a bölcsődei gondozási-nevelési év végéig maradhat a bölcsődében. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 42. § (1) bekezdés értelmében, amennyiben a gyermek még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható bölcsődében.

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 37. § (4) bekezdés alapján a bölcsőde vezetője, valamint a családi bölcsőde fenntartója minden év április 15-éig tájékoztatást küld az Oktatási Hivatalnak azon harmadik életévüket betöltött gyermekekről, akikről a Gyvt. 42/A. § (2) bekezdése szerint, a szülő egyetértésével megállapították, hogy óvodai nevelésre nem érett. Az Oktatási Hivatal a tájékoztatást minden év április 20-ig megküldi a gyermek lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kötelező felvételt biztosító óvoda vezetőjének.

(5) A (4) bekezdés szerint lejelentett gyermek szülője mentesül a gyermek óvodai beíratásának kötelezettsége alól.

A kisgyermek intézménybe kerülésekor ismertetni szükséges a szülővel a beszoktatás fontosságát, majd a beszoktatástól kezdődően, a fokozatosság elvének érvényesülésével az „új” megismertetésében, elfogadtatásában is segítik a gyermekeket a bölcsődei dolgozók.

VII. A MEGVALÓSÍTANI KÍVÁNT PROGRAM BEMUTATÁSA, A LÉTREJÖVŐ KAPACITÁSOK, A NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁSELEMEK, TEVÉKENYSÉGEK LEÍRÁSA

A Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulás fenntartásában 4 családi bölcsőde működik Gyöngyösön, 2 családi bölcsőde Vámosgyörk településen Családi Bölcsőde Hálózatban

A Vámosgyörkön működő családi bölcsődék a település központi helyén, a Tulipán Katolikus Óvoda szomszédságában működnek, 7-7 férőhellyel.

A folyamatosan jelentkező szülői igény, a gyermekvédelmi törvényben foglalt kötelezettségnek való megfelelés indokolta a település családi bölcsődéinek kialakítását.

A Családi Bölcsőde Hálózatban működő Babóca Családi Bölcsőde 7 férőhellyel a település egyik legszebb részében található, mely gyalogosan és gépjárművel is jól megközelíthető. Parkolóhely biztosított. Az családi bölcsődék épülete körül található füves, fákkal beültetett udvar által biztosított a nyugalom, a zöld környezet, a friss levegő biztosítja a gyermekek fejlődését.

A bölcsőde nyitvatartási ideje, a családok igényei szerint - reggel 7 órától délután 16:00-ig-, a kisgyermek egyéni szükségleteihez igazítottan lett kialakítva.

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 37.§ (3) bekezdése értelmében a fenntartó minden év február 15-éig tájékoztatja a szülőket a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató nyári nyitvatartási rendjéről. A nyári zárva tartás időtartamát a fenntartó legfeljebb öt hétben határozhatja meg.

Szervezeti egységek egymásra épülése

A családi bölcsődék Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulásának fenntartásában működnek, a Kistérségi Humán Szolgáltató Központ szervezeti egységeként. A KHSZK igazgatója a munkáltatói jogkör gyakorlója. A családi bölcsődében folyó szakmai munkát a koordinátor irányítja és felügyeli. A KHSZK-Családi Bölcsőde Hálózat a gyermekjóléti alapellátások részeként tagozódik a KHSZK szervezeti struktúrájába az SZMSZ-ben meghatározottak szerint.

Személyi feltételek

A Babóca Családi Bölcsőde, mint gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmény 7 férőhellyel 1 csoportszobában működik egy folyosón Babóca Családi Bölcsődével.

1 szakképzett szolgáltatást nyújtó személy (kisgyermekgondozó), és a Családi Bölcsőde Hálózat Vámosgyörki úti telephelyéhez tartozó, 1-1 fő állandó segítő/családi bölcsőde, helyettesítő biztosítja a személyi feltételeket. Továbbá a Családi Bölcsőde Hálózatot 1 fő koordinátori feladatokat ellátó személyt biztosít az SZMSZ-ben meghatározottak szerint a feladatellátáshoz.

Fontos cél, hogy munkavállalók szervezett és irányított keretek között végezzék nevelési-gondozási tevékenységüket, a módszertani irányelvek és a vonatkozó jogszabályok megfelelő alkalmazásával. Továbbképzési tervvel rendelkezik a családi bölcsőde, hiszen kiemelkedően fontos a bölcsődei munkavállalók szakmai felkészültségének folyamatos biztosítása. Ennek érdekében biztosítja a dolgozóknak a képzés, továbbképzés lehetőségét, külső szakemberek és munkatársaink szervezésével is. A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet értelmében a családi bölcsődében a szolgáltatást nyújtó személynek háromévente legalább egy alkalommal részt kell vennie a bölcsődei módszertani szervezet által kijelölt szervezet által tartott

- szakmai továbbképzésen, vagy
- sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket is ellátó családi bölcsőde esetén speciális szakmai továbbképzésen.

A megfelelő célok kitűzésével, szervezéssel és irányítással eredményes a munkavégzés és együttműködés. A szervezetben a stabilitás elvét kell érvényesíteni, hiszen minden esetben az egyensúly fenntartására, helyreállítására törekszik a bölcsőde, ezzel is könnyedén alkalmazkodva a változásokhoz, de ehhez elengedhetetlen a munkavállalók együttműködése is.

Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módjai

Az intézmény szervezeti egységei a családi bölcsődék egymás mellé rendelve. A feladatok ellátása a szervezeti egységek szoros együttműködését igényli. Továbbá szoros kapcsolatot tartanak fenn a vámosgyörki Tulipán Katolikus Óvodával.

A szervezeti egységek egymás munkáját kötelesek elősegíteni. Ennek érdekében:

- a feladatkörükbe tartozó kérdésekben megkeresésre, egymás számára véleményt nyilvánítanak, állásfoglalást alakítanak ki és közölnek, információt adnak, adatot szolgáltatnak,
- tájékoztatják egymást mindazokról a körülményekről, amelyek ismerete feladataik ellátásához szükséges,

- részt vesznek a feladatkörüket érintő előterjesztések, jelentések, döntést megelőző egyeztetésében.
- Az intézmény vezetője megszervezi az ellátási körbe vont intézmények közötti együttműködést és kapcsolattartást. Rendszeres kapcsolatot tart fenn az intézmény a felügyeleti szervvel. Továbbá rendszeres információt nyújt a vezetése alatt álló szakterület beszámoltatásáról a felügyeletet ellátó szerv részére.
- A KHSZK gyermekjóléti feladatellátását irányító általános igazgatóhelyettese megszervezi a döntésre jogosult szervek és intézmények rendszeres, folyamatos tájékoztatását. Kapcsolatot tart fenn a Családbarát Intézettel és a Magyar Bölcsődék Egyesületével. Folyamatosan és rendszeresen biztosítja mind a szakmai, mind a gazdasági tájékoztatást.
- A bölcsődelátogatás, a családlátogatás a szülővel történő fokozatos beszoktatás és napi találkozások során a szülők megismerik a bölcsődei nevelés elveit és gyakorlatát, a szolgáltatást nyújtó személyek pedig a szülők segítségével megismerik a gyermek szokásait.
- A családi bölcsődék együttműködnek mindazokkal, akik a családoknak nyújtott szolgáltatások és ellátások során a gyermekkel, illetve a gyermek családjával kapcsolatba kerülhetnek (gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat, házi gyermekorvosi szolgálat, nevelési tanácsadó, gyermekjóléti központ, óvoda, korai fejlesztés szakemberei, gyermekvédelmi szakellátás, gyámhatóság).

Tárgyi feltételek

A magas színvonalú szakmai munkához a Babóca Családi Bölcsőde megfelelő tárgyi feltételekkel rendelkezik, melyek ésszben önkormányzati, részben pályázati lehetőségeket kihasználásával biztosítottak.

A Babóca Családi Bölcsőde egy volt óvoda épületében a Vámosgyörk, Kossuth út 10. sz. alatti telephelyen működik a Bogyó Családi Bölcsődével együtt.

A bejárati ajtóból központi folyosón juthatunk a csoportszobákba. A Babóca csoportszoba tágas világos helyiségben található. A helyiség fűtő-hűtő légkondicionálóval felszerelt. Az épület fűtése központi gázkazánnal történik radiátorokon keresztül. A csoportszoba területe 57, 11 m²- A helyiség padlóját laminált parkettával borítottuk. A természetes fény két nagy ablakon áramlik be. A csoportszoba világítását korszerű led-es fényforrásokkal biztosítjuk. A csoportszoba kialakításánál elsődleges szempont volt számunkra az egészséges tágas világos

melegséget árasztó környezet ami garanciát jelenthet arra ,hogy a kisgyermek jól érezze magát benne és szellemileg , lelkiileg , testileg gyarapodhassék az itt töltött időszakban !

A berendezett két csoportszoba lehetőséget biztosít a csoportszobából való "átköltözésre" a játékeszközök változatosabbá tételére és szükség esetén beteg gyermek elkülönítésére.

A fürdőszoba az alábbi felszereltséggel rendelkezik: gyermek wc, gyermekcsap tükörrel, jellel ellátott törölköző-, pohár és fésűtartó, pelenkázó, zuhanytálca.

Ha az ajtón belépve az előtérből egyenesen haladunk tovább, akkor a folyosó bal oldalán jól láthatók a gyermeköltöző szekrények-, polcok, egy körasztal és a felnőtt székek. A folyosó minden évszagnak megfelelően esztétikusan díszített, ahogyan a folyosóról jobb oldalra nyíló két Családi Bölcsőde csoportszobája is.

A csoportszobák alapterülete körülbelül 25-30 m². A természetes megvilágítás biztosított, a padló PVC burkolatú. A Családi Bölcsődék külön villanyórával rendelkeznek, melynek korszerűsítésére és elektromos hálózatának bővítésére sor került, melynek megvalósításával könnyebben biztosítható a megfelelő hőmérséklet a kisgyermek számára. A bútorzat mennyisége és mérete a gyermekek magasságához igazodik (2 db gyermekasztal, 8 db gyermekszék, 1 db felnőtt tálaló-zárható szekrény, nyitott játéktároló polcok, szőnyeg, pihenősarok, kisméretű gyermekbútorok). A játékkészlet bőséges a gyermekek korához és fejlettségi szintjéhez igazodik, a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet figyelembevételével, amelyek nagy része nyitott játékpalcokon van elhelyezve.

A két családi bölcsőde méretben és felszereltségben hasonló, az elrendezéstől és az évszaki díszítéstől ill. a gyermekek életkorától függően.

A közös udvar a gyerekekkel a teraszról keresztül megközelíthető, amely körülbelül 100 m². Az árnyékolás fák által biztosított.

UDVARI JÁTKOK Egy telepített fa kerti játékházikó, csúszdával, két rugós játék és egy homokozó található az udvaron, amelyek megfelelő tanúsítvánnyal rendelkeznek, de legnagyobb részük mobil kerti játék (pl.: kismotor, talicska, homokozó játék, gyermekpad, gyermekasztal, labda, csúszda, libikóka, stb.). A játszóudvar drótkerítéssel határolt, a kapu zárható.

A folyosó legvégén jobbra pedig a munkavállalók öltözője található.

Továbbá egy 23,71 m²-es tálalókonyha is rendelkezésre áll.

A fákkal árnyékolt zárt füves udvaron lehetőség van a mindennapos friss levegőn való tartózkodásra. A friss levegőn való tartózkodás mellett külön hangsúlyt fektet a bölcsőde a folyadékpótlásra és a gyermekek mozgásfejlődésére.

Ezen kisgyermek számára ugyanis az egyik legfontosabb fejlődési terület a mozgás, mely a bölcsődei gondozás-nevelés főbb helyzetei közé tartozik és amely minden más terület fejlődéséhez hozzájárul és befolyásolja azt.

Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy ebben az életkorban. Az egészséges gyermek örömmel ismétli a különböző mozdulatokat mind a szobában, mind pedig az udvaron, ezért próbáljuk biztosítani a gyermekek számára a mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. Természetesen mindezt a játék fontosságának figyelembevételével. A mozgáseszközök szerepe az érdeklődés felkeltésében igen erős, ezért a szolgáltatást nyújtó személyek minél többször variálja változatos mozgáseszközökkel a mozgásos tereket, hogy a mozgás aktivitását fent tudja tartani a játék folyamán.

Fontos szempont, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a gyermekeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékból.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron több lehetőség adott, mint szobában. A szobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik. A szobában is szükségesek a nagymozgásos játékok, melyek rendelkezésre állnak, úgymint benti csúszda, egyensúlyozó tölcser, trambulín, ugráló játékok.

A mozgás fontosságának következtében az intézmény minden évben pótolja az elhasznált játékeszközöket és bővíti a játékkészletet. Elültetve ezzel a mozgás örömét,

Étkezés biztosítása

A vámosgyörki telephelyen működő családi bölcsődék számára az étkezés biztosítása szerződés alapján vásárolt élelmezésen keresztül az Önkormányzat részéről biztosított.

Az étrendben megjelenik a szezonális és a friss alapanyagok előnyben részesítése. A bölcsődei konyhák eleget tesznek a HACCP előírásoknak. Feladatát a korszerű technológiai folyamatok sorrendjében látja el, melynek fázisai: megfelelő biztonságú nyersanyagok beszerzése, átvétele, raktározása, előkészítése, főzése, az ételek adagolása, a fogyasztási helyre történő eljuttatása. A dolgozók folyamatosan számba veszik a kritikus veszélyességi pontokat, azok kiküszöbölésének lehetőségeit szem előtt tartják, valamint dokumentálják.

Minőségpolitikánk szerint, küldetésünk olyan gyerekekre szabott minőségi ételmezési ellátás biztosítása, mely kiküszöböli az ételeredetű megbetegedéseket.

A Visonta úti Bölcsőde szakképzett ételmezésvezetője a bölcsődében végzi az ételmezéssel kapcsolatos adminisztrációs és egyéb teendőket, betartva a 37/2014. (IV.30.) EMMI rendeletet, mely a közétkeztetésre vonatkozó előírásokat tartalmazza, ezen belül az ételmezésvezető kötelező továbbképzését is. Munkáját az intézményvezető és a bölcsődeorvos felügyelete mellett végzi.

A napi nyersanyag kiszabad az **INFORMIR** programmal történik, 2013. júniusától. A program az EMMI rendeletnek megfelel, számolja a napi kalóriát (étkezésenként tápértékekkel), valamint kezeli az allergén összetevőket is. 2015. október 01-től az intézmény ételallergiás kisgyermekének dietetikus állítja össze az étlapot az ételmezésvezető segítségével (37/2014. (VI. 30.) EMMI rendelet).

Komoly gondot fordítva az egészséges táplálkozás alapelveire, változatos elkészítési módokat alkalmazva. Előnyben részesítik a párolást, kevés sót használnak az elkészítés során, ill. naponta szerepel az étlapon zöldség, gyümölcs.

Térítési díj

Az intézmény szolgáltatásaiért térítési díjat kell fizetni. Az intézményi térítési díjat a fenntartó Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulás határozza meg.

Amennyiben az intézményi térítési díj összege változik, arról az intézményvezető írásban értesíti a fizetésre kötelezettet. A szülő nyilatkozik az étkezési térítési díj, valamint intézményi térítési díj fizetésével kapcsolatban a 6. számú mellékleten, a 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet szerint, (Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés.) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek az ingyenes bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés kiterjesztése érdekében történő módosításáról szóló 2015. évi LXIII. törvény rendelkezéseinek figyelembevételével.

Az étkezésért és a gondozásért fizetendő térítési díjat a törvényes képviselő köteles tárgyhót követő hónap 20. napjáig megfizetni.

Ha gyermek étkeztetéséről a szülő gondoskodik az külön megállapodás alapján történik, az Országos Tisztifőorvosi Hivatal és az Országos Ételmezés- és Táplálkozástudományi Intézet állásfoglalásában meghatározottak szerint.

Az étkezés biztosításának sajátosságai

Az egészséges táplálkozás megismertetése és elfogadtatása nagyon fontos feladat az intézmény számára. Éppen ezért az étlapon rendszeresen szerepelnek reform- és a kisgyermek számára talán ismeretlen ételek és alapanyagok. A teljesség igénye nélkül néhány élelmiszer megemlítenék: köles, zabpehely, teljes kiőrlésű pékáru termékek, stb. Ezek az élelmiszerek magas ásványi anyag- és rosttartalmuk miatt nagyban elősegítik a kisgyermek egészségesebb felnőtté válását.

Meghatározó a naponta biztosított friss zöldség és gyümölcs fogyasztása. Lehetőség van frissen facsart gyümölcslevek, zöldséglevek biztosítására, valamint nagy teljesítményű turmixgép beszerzésével különféle turmixok előállítására. Kiemelt szakmai célként tekinti a bölcsőde az egészséges életmódot, ezen belül az egészséges táplálkozás gyökereit elültetni a kisgyermek mindennapjaiban. Remélve ezzel, hogy hozzá tud járulni az egészségesebb felnőtté váláshoz. A bölcsődébe bekerülő kisgyermek az óvodába lépve már ismerik és szeretettel fogadják a korszerű és reform táplálkozást.

A szülővel való elfogadtatás is fontos feladat, ezért kóstolási napot szervez az intézmény, ahol a különleges zöldségkrémeket kóstolhatják meg, melyeket a gyermekük a bölcsődében fogyaszt. Erre van lehetőség a nyílt napok megszervezésekor, mint például a Gyermeknap és a Mikulás.

Ezzel elkerülve és csökkentve a kisgyermekkor cukorbetegség, túlsúly, szív- és érrendszeri valamint emésztőszervi megbetegedések kockázatát.

Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása

A KHSZK Családi Bölcsőde Hálózatában működő családi bölcsődékben nem történik sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása, tekintettel arra, hogy a személyi és tárgyi feltételek ehhez a kiemelkedően fontos feladathoz nem biztosítottak teljes mértékben.

VIII. A BÖLCSŐDEI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI A CSALÁDI BÖLCSŐDÉBEN

"Gyermekkel foglalkozni minden bizonnyal a leghálásabb munka, ami a földünkön osztályrészünkről jutott, de saját tökéletességünket is ez mozdítja előre."

Brunszvik Teréz

Az elsődleges szocializációs, biztonságot nyújtó közegből való kikerülés nehézségekkel jár, akár a gyermek, akár a felnőtt szempontjából. Ezért a másodlagos szocializációs színtérbe való átkerülést szükséges megkönnyíteni a gyermek és sok esetben a szülők számára is. Jelen esetben a bölcsődében ezt számos lehetőség segíti.

Az ellátás igénybevételének módja, a szolgáltatásról való tájékoztatás

A szolgáltatás igénybevétele önkéntes. Az év bármely időszakában folyamatosan fogadja a gyermekeket. A beiratkozásnak előfeltétele a jelentkezési lap kitöltése vagy telefonon/e-mailben történő megkeresés, mely után a felvételi kérelmet ki kell tölteni, a személyes adatokat meg kell adni.

A családi bölcsődében a koordinátor kerül a szülőkkel és a gyermekekkel először kapcsolatba a felvételi eljárás során. Fel kell készíteni a szülőt vagy szülőket az „elválás” várható nehézségeire. Már ekkor lehetőség adódik a gyermek és a szülő kapcsolatának megfigyelésére is, melyből a gyermek további viselkedésére lehet következtetni.

A beiratkozás

A szülőknek / törvényes képviselőnek lehetősége van felvételi kérelmet kitölteni és személyes találkozásra is a szakmai vezetővel, melyről a családi bölcsőde munkavállalói tájékoztatják az érdeklődőket. A szülő/gondviselő elmondja, hogy miért akarja bölcsődébe hozni a gyermekét és mikor. Tájékoztatást ad a vezető a bölcsőde életéről, a beszoktatás menetéről, a **napirendről**, a szokásokról. Az intézmény nyitott és próbál a szülők igényeihez rugalmasan igazodni és mindkét félnek megfelelő megoldást találni. A bölcsőde kezdési időpontját is beiratkozáskor egyeztetni a vezető a szülőkkel, mert bölcsődekezdés előtt ki kell tölteni a gyermek-egészségügyi törzslapot. Kapnak a szülők elérhetőséget, hogy változások esetén tudjanak jelentkezni. A szülőnek és gyermekének már ekkor lehetősége van megnézni a bölcsődét, és megfigyelhető, hogy a gyermek és szülő között milyen a kapcsolat.

Gyermek-egészségügyi törzslap kitöltése

Az szakmai vezető tölti ki, előre megbeszélte időpontban jön a szülő (szülők) / törvényes képviselő és a gyermek.

A szülővel és gyermekkel történő személyes találkozón lehetősége van a szakembernek megfigyelni a gyermek fejlettségi szintjét, a gyermek és a szülő kapcsolatát-kötődésüket, a köztük lévő kommunikációt. Ez előrevetítheti a gyermek bölcsődei csoportban való viselkedését, ill. a beszoktatás várható nehézségeit is.

Bölcsődekóstolgotó

Bölcsődekóstolgotó programon vehetnek részt azok a kisgyermek és szülei, akik már döntöttek az ellátás igénybevételéről. A családi bölcsődei beszoktatásra, felvételre egész évben lehetőséget biztosít az intézmény férőhelyek függvényében. A beszoktatás célja, hogy bemutassuk a szolgáltatást, annak színvonalát, minőségét, hogy az ellátást igénylők valóságos képet kapjanak az ellátás mibenlétéről (tárgyi feltételekről, az ott megvalósuló mindennapi ellátásról, az ott uralkodó szemléletről, stílusról). Ez a találkozás egyben az elvárt jó kapcsolat kiépítésének is egyik fontos alkalma, és a kölcsönös információcsere jó lehetősége. Ez azt jelenti, hogy a gyermek és szülei ellátogatnak egy megadott időpontban a bölcsődébe, ahol várják őket a bölcsőde dolgozói, és bemegy abba a csoportba, ahová a gyermek járni fog. A gyermekeknek lehetőségük van „megismerkedni” a leendő csoporttársaikkal, a csoportszobával, a játékokkal és nem utolsósorban a szolgáltatást nyújtó személlyel. A szülők szintén megismerkedhetnek a szülőtársakkal, a szolgáltatást nyújtó személlyel, a csoportszobával, ill. bátran kérdezhetnek egymástól és a szolgáltatást nyújtó személytől is. Itt lehetőség van megbeszélni, hogy ki mikor szeretné kezdeni a beszoktatást, ill. kiválaszthatják a szülők gyermekükkel együtt a jelüket is. Ez tehát lehetőséget teremt a gyermeknek és a szülőnek a személyek és a környezet megismerésére, vagyis amikor elkezdődik a beszoktatás akkor már nem idegen személyek és idegen hely fogja fogadni őket. A bölcsődekóstolgotó is egy remek lehetőség a bizalom kiépítésének alapjaihoz. Nagyon fontos, hogy a szülő bizalommal legyen a bölcsőde iránt és félelmei csökkenjenek a beszoktatás idejére.

A szolgáltatást nyújtó személynek ez is jó lehetőség a családi kapcsolatok megfigyelésére, a szülők beszélgetése, viselkedése alapján sok következtetés levonható, mely a beszoktatás időszakában segítségül szolgálhat.

Szülői értekezlet

A leendő bölcsődések szüleinek elmondásra kerülnek a bölcsődével kapcsolatos információk. Ezen bemutatkoznak a bölcsőde dolgozói, vezetője, majd elmondásra kerül a bölcsődei beszoktatás, a bölcsődei napirend, a házirend, a bölcsődei élet ritmusa, a szolgáltatást nyújtó személyek munkája, a családlátogatás, a nevelés-gondozás alapelvei, mire lesz szükség a bölcsődében, a várható nehézségek és ezek kezelése, szülők megnyugtatása, nyílt napok a bölcsődében, rendezvényeink.

Bölcsődei sajátosságok

A szolgáltatást nyújtó személy / kisgyermeknevelő, mint modell

A szolgáltatást nyújtó személy legfőbb munkaeszköze a saját személyisége. Alapvető tulajdonsága az empátia, az elfogadás és a hitelesség. Nevelői attitűdje elfogadó–engedékeny. Képes érzelmi biztonságot nyújtó kapcsolat kialakítására minden gyermekkel. Jól ismeri a gyermekek életkori sajátosságait, egyéniségét, támogatja a személyiség kibontakozását, az aktivitást, az önállósodást. Képes a szülőkkel együttműködve elősegíteni a szokások, a viselkedési szabályok elsajátítását. A gyermekek ellátását elhivatottsággal végzi. Képes folyamatos megújulásra, szakmai fejlődésre. Tudatában van annak, hogy személye és viselkedése mindenkor példa lehet a gyermekek és a szülők számára. Bölcsődés korban, de későbbi életkorban is a példa a leghatásosabb nevelő erők egyike. Ebben az életkorban különösen meghatározó a nevelő-gondozó személyisége, hiszen a gyermek teljesen kritikátlanul, válogatás nélkül utánoz.

A jó szolgáltatást nyújtó személy élvezi, hogy munkája nyomán fejlődés fakad, és örömet szerez neki a fejlődés megfigyelése. Gondoskodásáért nem vár hálát, hanem örömét leli magában a gondoskodásban és annak eredményében. Rendelkezik a figyelem összpontosításának és megosztásának képességével, jó hallási és látási emlékezettel, áttekintőképesség és megfelelő munkaszervezési adottságokkal, hogy a váratlan feladatokat be tudja illeszteni a munka menetébe. Kiegyensúlyozott, nyugodt, biztonságos a testmozgása. Mozdulatai lágyak, puhák és finomak. A szolgáltatást nyújtó személy biztonságot és harmóniát sugárzó egyénisége, feltétlenül hatni fog a gyermeki személyiség fejlődésére. Napközben helyettesítenie kell az anyát, a biztonságérzetet öleléssel, simogatással kell biztosítani. Kapcsolatuk a gyermekkel aktív és kölcsönös.

Családlátogatás

A bölcsőde kezdete előtt kell rá sort keríteni a szolgáltatást nyújtó személynek és a koordinátornak együtt. Mindig a szülő beleegyezésével és a szülőkkel egyeztetett időpontban történik. A szolgáltatást nyújtó személy részére több alkalommal kerül sor olyan értekezletre, ahol a beszoktatás a téma. A szolgáltatást nyújtó személynek mélyebbre hatóbb munkája a családlátogatással kezdődik. Ezen az értekezleten átbeszélésre kerülnek a beszoktatás fontos lépései, annak leghatásosabb segítése, a szülőkhöz való viszonyulás, a velük való kapcsolattartás, a szolgáltatást nyújtó személy magatartása, a megfigyelési szempontok, és a családlátogatás fontossága, előnyei és célja.

A családlátogatás céljai

- az ismerkedés
- a család és a bölcsőde működésének megismerése, egymáshoz közelítése, összekapcsolása
- alapja a kétoldalú bizalmi viszony kialakításának. Az otthon fizikai és érzelmi biztonságában, szülei, saját tárgyai védelmében találkozik az idegennel a kisgyermek, s majd ez az – otthon is látott - ember várja őt a bölcsődében, amikor már elkezd a beszoktatást.
- a beszoktatás megalapozása is. A szülőknek ismételtlen van lehetőségük kérdezni, ha vannak még kételyeik, félelmeik, ill. újabb megerősítést és bátorítást kaphatnak a kisgyermeknevelők részéről.

A családlátogatás alkalmával a szolgáltatást nyújtó személynek tájékozódnia és tájékoztatni is kell

- a gyermek családban elfoglalt helyének megfigyelése
- a családtagok egymáshoz való kapcsolata, a családban uralkodó érzelmi légkör megfigyelése
- a kisgyermek napirendjének megismerése és annak közelítése a bölcsőde napirendjéhez
- a kisgyermek fejlettségi szintjének megfigyelése, élettörténet alakulásának megismerése
- a gyermek viselkedésének, magatartásának, jellemének megfigyelése és megismerése ismételt tájékoztatás a beszoktatás folyamatáról és nehézségeiről

Bölcsődei élet további fontos sajátosságai:

- **gondozási sorrend:** ez azt jelenti, hogy az adott csoportba járó gyermekek a gondozási műveletek alkalmával mindig ugyanabban a sorrendben következnek egymás után. A gyermek megszokja, hogy ki után következik, amely szintén a biztonságérzetét növeli és kiküszöbölhető a tétlen várakozás.
- **gyermekcsoportok szervezése:** az intézményben többféle szempontot kell figyelembe venni a gyermekcsoportok kialakításánál. A családi bölcsőde létszáma maximálisan 5-7 fő. Kiemelt szempont, hogy a gyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a csoportba járjon. A gyermekek életkoruk és fejlettségük szerint kerülnek egy-egy csoportba, de biztosított egy gondozási egységen belül a csoportok közötti átjárhatóság (pl.: ha egy gyermeknek valamilyen oknál fogva elfogadhatóbb a szomszéd csoport gyermekközössége, vagy a szolgáltatást nyújtó személy személyisége jobban hasonlít a már megszokott, az őt otthon körülvevő felnőttekére, akkor nincs akadálya annak, hogy a szomszéd csoportba töltse a családi bölcsődébe járás idejét).

Meghatározó szempontok:

- A gyermekek életkoruknak, fejlettségüknek és egészségi állapotuknak megfelelő csoportba kerüljenek.
  - A gondozási év végén a bölcsődébe maradt gyermekek minél kevesebb változást éljenek át (csoportja és szolgáltatást nyújtó személy állandó, csak az új társait kell megszoknia).
  - A szülők és szolgáltatást nyújtó személy kérését a lehetőségekhez mérten figyelembe kell venni.
- **folyamatos napirend:** szintén a biztonság megteremtése a lényege. A napirend minden nap ugyanaz, a gondozási műveletek mindig ugyanabban az időben történnek, és mint már említettem ugyanabban a sorrendben. A gyermek megismeri az egymást követő eseményeket, ami fokozza biztonságérzetét, tájékozottságát, kiismeri magát az időben, ezáltal nincs várakozás és tétlenséggel töltött idő. A napirend kialakítása függ a gyermekek életkorától, a csoport összetételétől, az évszaktól, a gyermekek fejlettségi szintjétől és még sorolhatnánk. Egyszóval egy tudatos, tervszerű, átgondolt napirend kell, hogy legyen, amelynek kialakítása a szolgáltatást nyújtó személy feladata. Fontos, hogy a gyermekek egyéni igényei, szükségletei és önállósulási törekvései a lehető legnagyobb mértékben kielégülhessenek és megvalósulhassanak.

A legtöbb gyermek esetében sor kerül az összes felsorolt lehetőségre, ahol a bölcsőde és család összekapcsolódik. A gyermek és a szülők szempontjából is nagy jelentősége van ezeknek a lehetőségeknek, hiszen a szülők megismerkednek a bölcsődei élettel, csökken bennük a feszültség, a lelkiismeret furdalás, hogy gyermekét bölcsődébe szándékozik adni, és szülői szerepében megerősítést kap, mind a bölcsőde dolgozóitól, mind pedig más szülőtársaktól. A gyermekek szemszögéből nézve pedig a beszoktatás előtt a gyermekek több alkalommal találkoznak a szolgáltatást nyújtó személlyel és a bölcsődei helyiségekkel, ami már ismert lesz számukra, amikor eljön a beszoktatás ideje.

Beszoktatás - adaptáció

Minden kisgyermeknek a személyi-és tárgyi környezet állandósága adja meg a biztonságot, amely környezetben testi és pszichés fejlődése a legoptimálisabban megvalósulhat. Élete első szakaszában ezt a család biztosítja számára, ahol az egyéni bánásmód a lehető legnagyobb mértékben megvalósítható.

A bölcsődébe kerülés alkalmával a gyermek ideiglenesen, átmenetileg elveszíti a biztonságot jelentő személyt, a szülőt. A társadalmi változások hatására egyre több nő vállal munkát gyermeke három éves kora előtt, ezért egyre nagyobb igény van a bölcsődei ellátásra. Ahol pedig az "anyahelyettesnek" kell biztosítani a tárgyi- személyi és érzelmileg átítatott biztonságot jelentő környezetet. Ennek kialakulása azonban nem megy egyik napról a másikra. A szülőt elvesztő gyermek nehézségeket van kitéve, melynek káros következményei is lehetnek, Ezért nagyon nagy odafigyeléssel, szervezéssel, megfontolással kell arra törekedni, hogy a káros hatásokat kerülve a gyermeket támogassák a kisgyermek nevelők az elszakadás periódusában.

Ez az elválás minden fél számára megterhelést jelent, mert egymás után következő trauma és megrázkódtatás éri a résztvevőket. A beszoktatás alkalmával a gyermeket érő traumák:

- a gyermeknek el kell túrni a szeretett személytől való elszakadást, amely minden nap ismétlődik
- új társas viszonyokat kell elfogadnia és kiépítenie (szolgáltatást nyújtó személlyel és a csoporttársakkal)
- egy számára idegen tárgyi környezetet is meg kell szoknia (bútorok, játékok, helyiségek)
- az otthon kialakult napirendje felborult

- alkalmazkodnia kell a közösség szabályaihoz, a helyiségekhez, a tárgyakhoz, amelyek megnehezítik az önállóságot és akarati megnyilvánulásait
- az intézménybekerüléssel megnő a megbetegedések előfordulása.

Ez a folyamat nagyon megterhelő a gyermek számára és fokozottan igénybe veszi a gyermek alkalmazkodóképességét. Ez jelentős mértékben megerőltető és nyomasztó a gyermek számára. Ha ez meghalad egy bizonyos szintet, akkor a gyermeknél patológiás tünetek jelentkeznek, következésképpen a gyermek megbetegszik. Ez jellemző a közösségbe kerülés kezdetén, ezek a gyerekek többször betegednek meg, mint az otthon maradt társaik. Amikor a gyermek pszichikailag és érzelmileg elfogadja a bölcsődébe kerülés létét, akkor a betegségek száma csökken.

Patológiás tünetek: az alkalmazkodási kényszernek nem tud eleget tenni és ezek a tünetek tünet együttesé állhatnak össze.

- negatív pszichikai, lelki állapot (sírás, szomorúság, kedvetlenség, indulat, harag, agresszió)
- alvászavar (nappali vagy éjszakai)
- evészavar (a bölcsődében elutasítja az ételt és az italt)
- vegetatív működési zavar (a bölcsődében vizelet és székletvisszatartás)
- regresszió (nem beszél, nem játszik, nem keresi a társas kapcsolatot)

Ezek következtében csökken a szervezet ellenálló képessége. A szolgáltatást nyújtó személynek arra kell törekedni, hogy ezek a tünetek, amelyek természetesek, ne kapcsolódjanak össze tünet együttesé.

Kutatási eredmények alapján a kisgyermeknek három hónapra van szüksége a teljes elfogadáshoz, de megfelelő támogatás esetén ez az idő lényegesen csökkenthető.

Az adaptáció sérülés nélküli véghezvitelét az alábbiakkal támogathatjuk:

- lépcsőzetesen szabad megvalósítani a családi rendszerből való elszakítást és ugyanígy adagolni a terhelést
- kezdetekben a biztonságot jelentő személy jelenlétével támogassa a gyermeket, a fokozatos anyás beszoktatás jelentősége
- mindvégig a gyermek igényeit, szükségleteit, állapotát figyelembe véve kell alakítani a beszoktatás ütemét.

Fokozatos anyás beszoktatás

Ami a múlthoz képest a legnagyobb segítséget jelentheti a gyermek számára az a fokozatos anyás beszoktatás:

- kezdetekben a biztonságot jelentő otthoni személy jelen van ebben az idegen helyzetben. A szülő és a szolgáltatást nyújtó személy bemutatót tartanak egymásnak a gyermek ellátásában, így egyszerűbb kialakítani a gyermeknek szükséges egyéni bánásmódot. Tehát kezdetben az édesanya végzi a gyermekkel kapcsolatos gondozási tevékenységeket, bemutatva a szolgáltatást nyújtó személynek, aki eközben próbálkozik kapcsolatot teremteni a gyermekkel és közeledni hozzá. A szolgáltatást nyújtó személynek meg kell figyelnie az anya mozdulatait, bánásmódját és beszédét és saját viselkedését ahhoz igazítani a kezdetekben feltétlenül.
- A napok múlásával a szolgáltatást nyújtó személy fokozatosan átveszi az anyától a gyermek gondozását, de csak nagyon óvatosan, finoman a gyermekre való ráhangolódással. Ekkor már a szülő kerül háttérbe és fontos, hogy ezt ő is támogassa, mert ha nem tud fokozatosan, észrevétlenül elválni a gyermektől, akkor ez a gyermeknek sem fog sikerülni. A sikeresség nagymértékben függ attól, hogy a szülő hogyan áll ezzel a szociális közösséggel szemben. Annak érdekében, hogy a gyermekből később jó szociális kapcsolatokat ápoló, határozott és biztonságot érző felnőtt legyen, mindent el kell követnie annak érdekében, hogy a közösségbe való beszokását a lehető legnagyobb mértékben megkönnyítse.
- A szülő számára a jelenlét lehetővé teszi, hogy gyakorlatban is megismerje a bölcsőde életét, ritmusát, szokásait, napirendet.
- Fontos a bizalmi kapcsolat kialakítása, ami ebben a helyzetben tovább mélyül és fontos a szülővel és a gyermekkel szemben az empátia, elfogadás és a nehéz időszakon való átsegítés. Ez a kapcsolat a későbbi együttműködés szempontjából is jelentős.
- A szülő távozása kezdetekben a játékidőre korlátozódik nem pedig gondozási műveletekre. Az édesanyának minden esetben el kell köszönnie gyermekétől, ami nem könnyű, de a gyermek így fogja megtapasztalni, hogy édesanyja minden nap visszajön érte. Ha köszönés nélkül távozik, akkor a gyermek megrémül, kétségbeesik és bizalma is megrendül. Ezért kiemelkedő jelentősége van az elköszönésnek. A másik jelentős esemény a bölcsődés lét kezdetén az első elalvások és ébredések. Először a szülő altassa el a gyermeket, majd a szolgáltatást nyújtó személy is próbálja meg. Ébredés alkalmával pedig az első pár alkalommal a szülő is legyen jelen.

Mindent összevetve tehát a gyermek bölcsődei ellátásba kerülése egy hosszú folyamat eredményeként valósul meg, amelyben számos feladat megvalósulása történik.

A beszoktatás előtt, amikor elkészülnek a csoportbeosztások, akkor már lehet tudni, hogy az adott csoport korban és nemben milyen összetételű lesz. Próbáljuk vegyesen kialakítani a csoportokat, hogy megfelelő legyen a fiúk-lányok aránya, Ezáltal a szolgáltatást nyújtó személynek lehetőségük van hozzájuk alakítani a környezetet:

- a játékkészletet a gyermekek életkorát figyelembe véve kell kialakítani és elhelyezni, valamint a mennyiség is fontos tényező
- a kellemes, hangulatos légkör kialakítása
- a csoportszoba, fürdőszoba és átadó díszítése, esztétikája
- a folyamatos napirend a gyermekek életkorához való igazítása
- a gondozási sorrend életkor szerinti kialakítása.

A családoknak, gyermekeknek szervezett programok

Már a beiratkozás alkalmával lehetősége van a szülőknek, hogy megtekintsék a bölcsődét és helyiségeit. Ezt követően a bölcsődeköstolgotón már megismerkednek a szolgáltatást nyújtó személlyel és a leendő bölcsődés gyermekekkel és szüleikkel. A már bölcsődébe járó gyermekek és szülei részére pedig nyílt napok szervezése történik:

- Gyermeknap: a szülők betekintést nyerhetnek a bölcsődei napirendbe, játékba. Ezen a napon a gyermekek szüleikkel együtt élvezhetik a nekik szervezett programok és próbálhatják ki új bölcsődei játékokat.
- Mikulás napja: Mikulás érkezik a csoportba ajándékkal, akit a gyermekek, a szülők és a szolgáltatást nyújtó személy énekkel, mondókával, verssel köszöntenek

Nem nyílt napok keretében megvalósuló programok:

- A településen működő katolikus óvodával szervezett közös programok -böcsőde-óvoda átmenet segítése
- Születésnapok: a gyermekek születésnapjának megünneplése a csoporton belül, énekléssel és a szolgáltatást nyújtó személy által gyurmából vagy papírból készített tortával a tetején gyertyával.
- „Tök jó nap” projekt keretében tökfaragás a gyerekekkel közösen november hónap.
- Adventi készülődés: a gyermekek a szolgáltatást nyújtó személy az ünnep előtt közösen karácsonyi alkotásokat készítenek, díszek és mézeskalács sütés a gyerekekkel közösen.

- Karácsony: a családi bölcsődék együtt ünneplik a Karácsonyt a felállított és feldíszített karácsonyfánál, ahol karácsonyi énekek szólnak, csillagszóró hull és a fa alatt a becsomagolt ajándékok várják, hogy a kisgyermek kibontsák.

Ezek a közös élmények, közvetlen beszélgetések sikerélményt adnak, megerősítik a szolgáltatást nyújtó személy – szülő (bölcsőde) kapcsolatát.

IX. A BÖLCSŐDEI GONDOZÁS-NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

A nevelés-gondozás valamennyi helyzetének célja a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése, melyhez hozzátartozik a személyi- és tárgyi környezettel való harmónia is, ezért a nevelés-gondozás valamennyi helyzetében lehetőséget kell biztosítani a kisgyermek számára ahhoz, hogy érdeklődésének, pillanatnyi pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi- és tárgyi környezetével úgy, hogy viselkedési mintát és segítséget kapjon optimális és sokoldalú fejlődéséhez és szocializációjához.

Gondozás

A csecsemő és a kisgyermek nevelésének legfontosabb területe a gondozás. A gyermek elsősorban ezekben a helyzetekben van kettesben nevelőjével, aki ilyenkor nyújthatja neki azt a megkülönböztetett figyelmet, amelynek talaján a jó kapcsolat kialakulhat. Ilyenkor beszélhet a szolgáltatást nyújtó személy leginkább személyhez szólóan a gyermekhez, s nem csak az önálló evés, öltözés, vetkőzés, kézmosás vagy bilihasználat megtanulása érdekében, hanem azért is, mert a gondozás során a gyermek - azon keresztül, hogy nevelője a szükségleteit kielégíti - megtanulja jelezni, majd felismerni és differenciáltan kifejezni magukat a szükségleteket, az azok kielégítésével kapcsolatos igényeit, a kielégítettség után érzett megelégedést, ami egyúttal feltétele annak, hogy a tárgyi világ felé érdeklődéssel forduljon. Túlzás nélkül lehet azt állítani, hogy a gyermek elsősorban gondozás közben, testi szükségletei kielégítése kapcsán ismeri meg önmagát és gondozóját. A szükségletek érzékelésén és azok kifejezésére kapott válaszon keresztül tanulja meg magát a szükségletet (azt hogy éhes vagy szomjas stb.), és azt is, hogy ő az, aki éhes vagy szomjas. Sőt azt is, hogy noha a felnőtt az, aki a feszültségeket megszünteti, ő maga előmozdíthatja ezt, ha megfelelő jelet ad a megszüntetés érdekében. Ha a felnőtt gondozás közben figyel a gyermek jelzéseire, s azok a figyelembevételével eteti, fürdeti, öltözteti, vetkőzteti, akkor módot ad neki arra, hogy kezdettől fogva „bele is szólhasson” gondozásának menetébe, szükségletei kielégítésének módjába: az etetés tempójába, a táplálék mennyiségébe, a hőmérsékletébe, sűrűségébe, az étkezés befejezésének időpontjába, a pelenkázó, öltöztető, vetkőztető fürdető mozdulatok ritmusába stb. Ez pedig a hatóképesség érzésének a megerősödéséhez, az ún. szociális kompetencia kialakulásához vezet, ami az aktív szociális beilleszkedés alapja.

Az érzelmi fejlődés szempontjából igen fontos szerepe van a gondozás közbeni testi kontaktusnak, ezért igen nagy hangsúlyt kell helyezni arra, hogy a gondozás közben az „érintő kéz” mozdulata tapintatos és együtt érző legyen. Ezzel biztosíthatja a szolgáltatást nyújtó

személy a gyermek biztonságérzetét, és így alakul ki a gyermekben, hogy szükségleteinek kielégítése közbeni testi kontaktus örömforrás mindkettőjük számára.

Gondolni kell arra is, hogy a gondozás részét képezi annak a folyamatnak, amelyen keresztül a gyermek a saját testét megismeri. A testséma kialakulásában fontos szerepet játszik a saját testével és testrészeivel végzett tevékenység, sőt valószínűleg a mások testének, mozgásának látása, tapasztalása is. Egész életére, személyiségére, önmagáról alkotott képének és önbecsülésének alakulására, nemi szerepének vállalására majdani szülői magatartására is kihat az, hogy saját testét, az azzal való bánást és annak funkcióit milyenek, önmaga és gondozója számára kellemesnek vagy kellemetlennek éli meg.

Csak a jó gondozás része a nevelői munkának. A nem megfelelő pedig gátja a személyiség egészséges alakulásának. Ha a szükségleteket nem megfelelően elégítik ki, a fizikai biztonságérzet hiánya gátlás alá vonja a gyermek érdeklődését önmaga és a külvilág iránt, korlátozza a belülről fakadó aktivitásának kibontakozását és szociális beilleszkedését is.

A szolgáltatást nyújtó személy arra törekszik, hogy a gondozás minden esetben bensőséges interakciós helyzet legyen - a szolgáltatást nyújtó személy és a gyermek között -, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. Továbbá mindig szem előtt tartják, hogy a szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele az, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a szolgáltatást nyújtó személy figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait megerősítéssel, dicsérettel jutalmazták (ez növeli az együttműködési kedvet), a sikertelenség viszont nem kap elmarasztalást. Lényegesnek tartják az elegendő idő biztosítását, mivel az egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel.

Különös gondot fordítanak a kommunikáció érzelmi töltésére, mivel a szolgáltatást nyújtó személynek a gyerekekről adott jelzései kihatnak az önfogadásra és a pozitív énkép kialakulására, melyek nagymértékben befolyásolják a személyiség egészséges alakulását.

Tanulás

A teljesítmény elváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődében nincs helye. A bölcsődei nevelés-gondozás területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük: minden olyan tapasztalat- és/vagy információszerzési folyamat tanulás, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben és/vagy a gondolkodásban.

A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenység, ill. tevékenységbe ágyazottan történik. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció. A tanulás formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, a szolgáltatást nyújtó személy-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek más az anyanyelvük, mint a nemzeti nyelv.

Bölcsődéskor végére a kisgyermek fejlődésének leggyakoribb jellemzői:

- sok területen önálló a gyermek: egyedül étkezik, öltözködik, tisztálkodik, legfeljebb kis segítséget igényel
- szívesen játszik társaival
- jól tájékozódik környezetében, ismeri a csoportban kialakított szokásokat, szabályokat
- környezete iránt nyitott
- gazdag szókincse van, beszéd útján tart kapcsolatot felnőttel, gyermekkel
- gyermekek többsége szobatiszta.

Játék

Az ismeretek átadásának másik színtere a játéktevékenység, mely végigkíséri az embert egész élete során, s közben elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődését.

Személyiségformáló erejét csak úgy lehet megtartani, ha megfelelő szakmai tudás birtokában, a gyermek érdekeit mindig szem előtt tartva, a személyi- és tárgyi feltételek biztosítása mellett szervezzük meg a játék feltételeit. A szolgáltatást nyújtó személy a játék feltételeinek biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

A játék nemcsak azért kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hanem azért is, mert a játék közben ismerkedik, ill. megismeri az őt körülvevő

környezetet, majd időben előrehaladva kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket. A játék tehát olyan komplex tevékenységforrás, melyet a szolgáltatást nyújtó személynek tudatosan kell felhasználnia a nevelés folyamatában, célja eléréséhez.

Nagyon fontosnak tartjuk az olyan hangulatok, inergazdag tárgyi lehetőségek megteremtését, melynek hatására a gyermek spontán játéka, tevékenysége önmagától beindul. Ettől függetlenül szükség van a szolgáltatást nyújtó személy által kezdeményezett vagy irányított játéktevékenységre is, hiszen a játék kicsiben maga az élet - megtanít a környezetünkhöz való alkalmazkodásra - éppen ezért az életre nevelés a játék segítségével teljesebben ki.

A kisgyermeknevelő feladatai a játékkal kapcsolatban

- Nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése
- A napirenden belül elegendő eszköz, idő, és hely biztosítása
- Igény szerint kezdeményezés, és szerepvállalás a játékban
- Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek (együttjátás) biztosítása
- A gyermeki játék önállóságának biztosítása

A játéktevékenységhez szükséges eszköztárunk

- Manipulációs játékok (textil, gumi, műanyag)
- Építő, konstruáló játékok (műanyag, fa)
- Utánzó, és szerepjátékok eszközei
- Képességfejlesztő játékok
- Nagymozgásokat fejlesztő játékok
- Udvari játék eszközök

A játékfajtákat úgy válogatjuk össze, hogy a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelőek legyenek. A bölcsőde játékeszközeinek karbantartása, pótlása folyamatos feladat, melyre különös figyelmet igyekszünk fordítani.

A játék és a tanulás kisgyermekkorban teljes mértékben összekapcsolódik, játék közben szinte észrevétlenül tanul a gyermek. Ezért a játék a bölcsődei - kisgyermekkor - tanulás egyik legfontosabb színtere, de nem kizárólagosan az. A nevelési folyamat egésze alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül, spontán - indirekt módon - tanuljon a kisgyermek. Legfőbb célkitűzésünk a több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és sokoldalú cselekedtetés, valamint a közvetlen környezet folyamatos megismertetése.

Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a szolgáltatást nyújtó személy kellemes ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömeleményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. A bölcsődei zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a gyermek további zenei fejlődésére. Ezt igyekszünk kialakítani, melyhez hangszerek beszerzésére is sor került.

Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi- (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. Fejlődik emberismerete, a főhőssel való azonosulás fejleszti empátiáját, gazdagodik szókincse. A mese segíti az optimista életfilozófia és az önálló véleményalkotás alakulását.

A bölcsődében a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

Gyakori az ebéd utáni mesélés is, melyet a gyermekek nagy érdeklődéssel hallgatnak.

Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység - az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás - nem az eredmény.

A szolgáltatást nyújtó személy a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséssel, az alkotókedv ébren tartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését. A gyermekek a biztos fogást nyújtó vastag ceruzákkal, ujjfestékekkel, vízfestékekkel, gyurmával, ollóval próbálkozhatnak, természetesen mindig felügyelettel, a balesetveszélyt elkerülve. Az alkotásokat a szülők, megtekinthetik az átadóban, majd haza is vihetik azokat. Gyakran a csoportszoba dekorációjának elengedhetetlen részét képezik az egyéni alkotások, melyek a gyermekek segítségével kerülnek elhelyezésre.

Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, az egymásról és a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. viráglocsolás, gyümölcsnap előkészítése stb.). Az öröm forrásai az együttesség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Az egyes tevékenységek fejlesztik az ízlést, a hétköznapi élet esztétikuma iránti igényességet, a mások felé fordulást, mások igényeinek figyelembevételét és az empátiát.

Mozgás

Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy ebben az életkorban. Az egészséges gyermek örömmel ismétli a különböző mozdulatokat mind a szobában, mind pedig az udvaron, ezért biztosítjuk a gyermekek számára a mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. A mozgáseszközök szerepe az érdeklődés felkeltésében igen erős, ezért a kisgyermeknevelő minél többször variálja változatos mozgáseszközökkel a mozgásos tereket, hogy a mozgás aktivitását fent tudja tartani.

Fontos szempont, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a gyermekeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban. Csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítunk, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, pl.: hempergő, elkerített szobasarok.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron, teraszon több lehetőség adott, mint szobában. A szobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik. A szobában is szükségesek a nagymozgásos játékok, melyek rendelkezésre állnak, úgymint benti csúszda, labdafüldő, tölcsér, lépegetők, trambulín, melyek használatát az időjárás nagymértékben befolyásolja.

Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására ad lehetőséget.

X. A SZAKMAI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSA, VÁRHATÓ KÖVETELMÉNYEINEK, EREDMÉNYESSÉGÉNEK, AZ ELLÁTÓ RENDSZERBEN BETÖLTÖTT SZEREPÉNEK ÉS HATÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE

A nevelés –gondozás valamennyi helyzetének célja a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése, melyhez hozzátartozik a személyi és tárgyi környezettel való harmónia is, ezért a nevelés-gondozás valamennyi helyzetében lehetőséget kell biztosítani a kisgyermek számára ahhoz, hogy érdeklődésének, pillanatnyi pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi és tárgyi környezetével úgy, hogy viselkedési mintát és segítséget kap optimális és sokoldalú fejlődéséhez és szocializációjához.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- a) a harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése, a fejlődés támogatása,
- b) a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítése (a testi-lelki harmónia kialakulását és megőrzését segítő napirend - ezen belül: étkezés, mosakodás, öltözködés, alvás, szobatisztaságra nevelés, pihenés, levegőzés, játék, mozgás),
- c) szükség esetén speciális szakember bevonásával preventív és korrekciós feladatok ellátása.
- d) a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet kialakítása,
- e) primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése (étkezés, alvás),
- f) egészségvédelem, egészségnevelés,
- g) alapvető hygiénés, illetve kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítése.

Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

- a) derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, ill. csökkentése, a gyermekek segítése az esetlegesen átélt nehézségeik feldolgozásában,
- b) a szolgáltatást nyújtó személy-gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése,
- c) az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban élés helyzetében, az én-tudat egészséges fejlődésének segítése,

- d) a bizalmon és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése,
- e) lehetőségteremtés a kisgyermeknevelővel és/vagy a társakkal közös élmények szerzésére az én-érvényesítés és a tolerancia egyensúlyának irányába befolyásolva a gyermek fejlődését,
- f) a kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felébresztésével és fenntartásával (meghallgatás, figyelem, kérdések megválaszolása),
- g) a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, érzékszervi és/vagy mozgássérült, a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, az elhanyagolt gyermekek nevelés-gondozása speciális többlet-törődéssel, szükség esetén más szakemberek bevonásával.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- a) az érdeklődés kialakulásának, fennmaradásnak, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének segítése,
- b) a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása
- c) a gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása,
- d) az önálló aktivitás és a kreativitás támogatása,
- e) az önálló véleményalkotásra, a döntésre, a választásra, való képessé válás segítése,
- f) ismeretnyújtás, a tájékozódásnak, a tapasztalatok és élmények feldolgozásának segítése,
- g) a gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben.

XI. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS ALAPELVEI

A bölcsődei alapelvekből jól érezhető, hogy minden a gyermekért a családjáért van, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyermek könnyebben beilleszkedjen és biztonságban, jól érezze magát a bölcsődében ill. a szülő számára, hogy megerősítést kapjon szülői szerepében és biztonságban tudja gyermekét.

A Minimanó Családi Bölcsőde Szakmai Programja a Bölcsődei nevelés-gondozás Országos Alapprogramja, mint a tartalmi szabályozás legmagasabb szintű dokumentuma figyelembevételével került kidolgozásra. Ez az egymásra épülés biztosítja az általános követelmények teljesítését, szakmai önállóságunkat, a családok és a fenntartó elvárásaihoz és a helyi lehetőségekhez való igazodást.

1. A család rendszerszemléletű megközelítése

Olyan látásmód, amely nemcsak a gyermekre fókuszál, hanem figyelembe veszi az őt körülvevő családot. A gyermek által tükrözött interakciós minták által képet kaphat a családról, annak erősségéről, gyengeségéről, ezáltal az erősségekre fókuszálva javítható a család életminősége.

2. A családi nevelés elsődleges tisztelete

A szülőnek teljes betekintést kell adni a bölcsőde életébe, ki kell alakítani a bizalmi kapcsolatot és elsősorban tiszteletben kell tartani a család hagyományait, értékeit, szokásait, mivel a nevelés elsősorban a család feladata, amelyben a bölcsőde is részt vesz. A bölcsőde lehetőségeihez mértén igyekezzen a nevelés hiányosságainak pótlására. De a bölcsődei nevelés csak kiegészítheti a családi nevelést, nem pótolhatja azt vagy válthatja fel. Fontos, hogy ez a két rendszer jól tudjon együttműködni.

3. A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása

Olyan szolgáltatást nyújtó személy általi tudás, amely felismeri a gyermek fejlődésbeli lemaradását és azt adekvát módon képes támogatni. Fókuszál a gyermek sajátos szükségleteire, saját tevékenységét erre építve tervezi meg. Intézményünk tevékenységének fókuszában a gyermekre és a családra együttesen koncentrál pozitív megerősítéssel. Alkalmazni kell a megfigyelés, és az elemzés módszerét, a gyermek fejlődéséért. A társszakmákban dolgozó kollégákkal fontos a jó kapcsolat fenntartása.

Ha a gyermek fejlődése segítő beavatkozást igényel, az intézmény célzottan képes megoldást alkalmazni.

4. A gyermeki személyiség tiszteletének elve

A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye/ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg. A bölcsődei nevelés-gondozás értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával.

5. A szolgáltatást nyújtó személy személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a szolgáltatást nyújtó személy szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra.

Az első három életévben a nevelési feladatok jelentős része a gondozási műveletek során valósul meg. A gyermek elsősorban ilyenkor van kettesben a szolgáltatást nyújtó személlyel, aki ezekben a helyzetekben nyújtja neki azt a megkülönböztetett figyelmet, amelynek talaján a jó kapcsolat kialakul. A gyermek a szükségletei kielégítése közben tanulja meg felismerni és differenciálni magukat a szükségleteket, s azok kielégítésével összefüggő igényeit. Ha kezdettől fogva aktívan részt vehet e szükségletek kielégítésében (pl. tisztába tevés, kézmosás), akkor kialakul a szociális kompetencia, ami az aktív szociális beilleszkedés alapja. A gyermekgondozás közben a szolgáltatást nyújtó személlyel való kommunikáció révén megismerkedik saját testével, testrészeivel, kialakul a testséma. Az önmagáról ezen helyzetekben szerzett tapasztalatok, a kommunikáció érzelmi kötése, a felnőttek a gyermekről adott jelzései kihatnak a későbbiekben önmaga elfogadására, a személyiség egészséges alakulására.

Egységes nevelő hatások elve: a nevelő és a gyermek között gondozás közben kialakult interakciók lehetőséget nyújtanak a nevelésre, a kultúra átadására a szokások kialakítására.

A sikeresség érdekében fontos, hogy a szolgáltatást nyújtó személy és a helyettesítő személy a gyermek érdekeit, fejlődését, állapotát figyelembe véve egyetértve neveljenek, gondozzanak, és nézeteiket, elképzeléseiket egymáshoz közelítsék. Vagyis elvárásaikban, nevelési módszereikben legyen a csoporttal foglalkozó két személy között egyetértés.

6. Az egyéni bánásmód érvényesítésének elve

A szolgáltatást nyújtó személy a gyermek fejlettségi szintjének és hangulatának megfelelően megértéssel, szeretettel, együttérzéssel és nyitott személyiséggel segítse a gyermek optimális fejlődését. Fontos, hogy a gyermek érezze a támogatást, a törődést, a bizalmat és a szeretetet. Az egyéni bánásmód szempontjából nagyon fontos információkat rögzít a gyermek állapotáról, fejlődéséről vezetett dokumentáció. A szolgáltatást nyújtó személy elfogadja, tiszteletben tartja a gyermek vallási, nemzetiségi/etnikai, kulturális. stb. hovatartozását, és lehetőség szerint segíti az identitástudat kialakulását és fejlődését, segíti a saját és a más kultúra és hagyományok megismerését és tiszteletben tartását.

7. A biztonság és stabilitás elve

A gyermek bölcsődébe kerülése első pillanatától kezdve fokozatosan barátkozik az új tárgyi és személyi környezettel, ami a biztonságérzetét növeli és segíti az új szokások kialakulásában, az elfogadásban. Ezt segítik elő: a fokozatos anyás beszoktatás, a napirend, a személyi- és tárgyi állandóság.

A rendszeresség a stabilitás eredményezte biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és önállósodás lehetőségét teremti meg.

8. Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés- gondozás minden területén kiemelt jelentősége van, hiszen korai életkorban az idegen helyzetek elfogadásához elengedhetetlen az apró lépésekben történő megismertetés. Az új helyzetek megismerésére és elfogadására, a fokozatosság segítséget nyújt a kisgyermek számára, ezért lényeges például a fokozatos anyás beszoktatás.

9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a szolgáltatást nyújtó személy és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei.

A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

10. A gyermeki kompetenciakészítés támogatása

A korai életévben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

XII. ÉRDEKKÉPVISELET A BÖLCSŐDÉBEN

1. Szülői Fórum

A gyermeki jogok érvényesítési garanciáját minden kisgyermekkel foglalkozó szakembernek biztosítani kell.

A mindenkori gyermekjogi képviselő elérhetősége az intézményben kifüggesztésre került, így a szülők tájékoztatást kapnak az elérhetőségéről.

Intézményünk biztosítja az ellátottak személyes adatainak védelmét.

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 35. § (1) bekezdése értelmében a Visonta Úti Bölcsőde és a Családi Bölcsődék létrehozták és működtetik az ellátásban részesülők érdekvédelmét szolgáló érdek-képviseleti fórumot a **Szülői Fórumot**, mely a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek érdekeinek védelmét, képviseletét szolgálja és végzi.

A Fórum működésének célja, hogy megteremtse a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek szülei/törvényes képviselői, a fenntartó és az intézmény képviselői közötti együttműködés szélesebb körben értelmezett alapját. További cél, hogy a bölcsődei ellátással kapcsolatban esetlegesen felmerülő panasz, probléma mihamarabb azon a helyen nyerjen orvoslást, ahol felmerül.

A szülői fórum feladata:

- megismerje a bölcsőde működését, struktúráját, szakmaiságát, feltételrendszerét, szakmai céljait, működtetésének körülményeit,
- véleményt nyilvánítson a bölcsőde vezetőjénél a gyermekeket érintő ügyekben,
- a szülők/törvényes képviselők által hozzá benyújtott panaszt megvizsgálja, a hatáskörébe tartozó ügyekben döntsön, vagy tájékoztatást adjon a panasz orvoslásának lehetséges módjáról. Minderről 15 napon belül írásban tájékoztatja a panaszost,
- intézkedést kezdeményezhet a bölcsőde vezetőjénél, illetve a szervezeti felépítés szerint illetékes személynél/szervnél (igazgató, fenntartó, gyermekjogi képviselő, más hatáskörrel rendelkező szerv),
- a házirendben foglaltak szerint panasszal élhet a bölcsőde vezetőjénél, illetve a szervezeti felépítés szerinti kompetens személynél (igazgató, fenntartó) az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, valamint a gyermeki jogok sérelme, a bölcsőde dolgozóinak kötelezettségszegése esetén.

A Fórum tagjai:

- a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek szülei/törvényes képviselői,
- a bölcsőde dolgozóinak képviselői,
- az intézmény fenntartó önkormányzat képviselői.

A Szülői Fórum tagjai a közös rendezvények megszervezésében (Télapó, Gyermeknap) aktívan részt vesznek. A családok, és az intézmény kapcsolatának elmélyülését nagymértékben elősegíti.

2. A gyermeki jogok védelme

Az 1997. évi XXXI. törvény 11. §-a alapján, míg a **szülői jogok és kötelességek** a 1997. évi XXXI. törvény 12. §-a és 13. §-a alapján valósul meg.

3. Az igénybevevők és munkatársak jogainak védelme

A szolgáltatást igénybe vevők jogai:

- A szolgáltatásokat teljes körűen igénybe venni, egyéni bánásmódban részesülni.
- Joga van minden fontos kérdésben a tájékoztatáshoz, adatai védelméhez, a nyilvántartásba, dokumentumokba való betekintéshez.
- A szolgáltatást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem.
- A szolgáltatást nyújtó köteles biztosítani, hogy az ellátott adataihoz, a vezetett nyilvántartásokhoz illetéktelen személy ne jusson hozzá.
- A szolgáltatást igénybe vevőnek joga van pontos információt kapni az ellátási díjról.
- A szolgáltatást igénybe vevők, a szolgáltatást nyújtó kötelezettségszegése és a szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos problémák esetén panasszal élhetnek, melyet a fenntartó képviselőjénél, a szolgáltatást nyújtónál lehet szóban vagy írásban benyújtani.

A családi bölcsődei dolgozók jogai:

- Az egészséges és biztonságos munkavégzéshez szükséges törvényi előírásoknak megfelelő munkafeltételek.
- Joga van véleménye kinyilvánítására, munkája elismerésére.
- Emberi méltóság és személyiségi jogaik tiszteletben tartása.

Panaszjog gyakorlásának módja:

Panasz esetén az ellátottak fordulhatnak:

- Az intézmény igazgatójához
- A szolgáltatást nyújtó személyhez (szóban vagy írásban)
- A gyermekjogi képviselőhöz

4. A munkavállalók érdekvédelmi szervezete

A **Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete**, mely a megfelelő szakágazati érdekképviselőt látja el és a munkavállalókat érintő változásokról elsőként tájékoztatja a tagságát. Az érdekegyeztetések során a szociális ágazatban dolgozók ügyét, érdekeit, a legmesszemenőig képviseli. Legfőbb célja a munkahelyek megtartása, a bölcsődei dolgozók erkölcsi- és anyagi megbecsülésének kivívása. Megtartani és megteremteni azokat a jogszabályi garanciákat, amelyek a munkabiztonságot, az ellátást, s a családok gyermeknevelési feladatainak segítségét biztosítják.

XIII. AZ INTÉZMÉNY KAPCSOLATI RENDSZERE

A vámosgyörki Családi Bölcsődék hatékony működéséhez elengedhetetlen az együttműködés a település és a KHSZK intézményeivel- családi bölcsődéivel. intézményeivel.

A bölcsődelátogatás, a családlátogatás a szülővel történő fokozatos beszoktatás és napi találkozások során a szülők megismerik a bölcsődei nevelés elveit és gyakorlatát, a kisgyermeknevelők pedig a szülők segítségével megismerik a gyermek szokásait, mindez a gyermek és családbarát elveinek számon tartásával. A gyermeki szükségleteken túl személyiségük egészséges formálására, szociális képességük fejlődésére is kihatnak.

Kapcsolattartás a családdal:

- intézményvezető tájékoztatást ad a beiratkozás alkalmával
- házirend
- bölcsődekóstolgotó a leendő bölcsődések számára
- családlátogatás
- beszélgetés érkezéskor, hazamenetelkor
- üzenő füzet
- írásos tájékoztatás (faliújság)
- nyílt napok megrendezése
- egyéni beszélgetések,
- szervezett programok

Kapcsolattartás egyéb intézményekkel:

- MACSKE Napközbeni Gyermekellátást Nyújtó Szolgáltatók Országos Egyesületet Módszertani Központ
- Magyar Bölcsődék Egyesülete Bölcsődei Módszertani Szervezet
- Családbarát Intézettel
- Gordon Tréning nemzeti képviselője

A közelben lévő óvodával fontos olyan kapcsolatot kiépíteni, amely a kölcsönös érdeklődés révén lehetőséget nyújt egymás munkájának, céljának, a két ellátás megismerésére, megértésére irányul. Ezáltal a gyermekek számára az átmenet is zökkenő mentesebbé válhat.

A bölcsőde a szülői igényeknek megfelelően szervez az óvodába készülő gyermekek szüleinek szülői értekezletet, melyen a város óvodavezetői vesznek részt abból a célból, hogy megkönnyítsük a szülők számára az óvodaválasztást. Ezen alkalomkor lehetőség van az egyes óvodák bemutatkozására, a nevelési programjuk ismertetésére, a nyílt napok, beiratkozás

időpontjának megismerésére, kérdések megválaszolására, és a leendő óvó nénikkel való ismerkedésére.

A családi bölcsőde együttműködik mindazokkal a szervezetekkel, melyek a családoknak nyújtott szolgáltatások és ellátások során a gyermekkel, illetve a gyermek családjával kapcsolatba kerülhetnek, így különös tekintettel az alábbiakkal::

- Vámosgyörk Község Önkormányzata
- Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottsága Eger
- Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Gyöngyösi Tagintézménye
- KHSZK-Család és Gyermekjóléti Központ
- KHSZK-Család és Gyermekjóléti Szolgálat
- Tulipán Katolikus Óvoda
- Védőnői szolgálat
- Szülői Fórum
- KHSZK -Családok és Gyermek Átmeneti Otthona

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal az intézményekkel, szervezetekkel, akikkel a családok kapcsolatba kerülnek.

XIV. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A Szakmai Program 2025. január 1. napján lép hatályba.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 4/A. § (3) pontja értelmében: A szakmai programot az (1) bekezdés szerinti elemeinek változása esetén módosítani szükséges.

A szakmai program rendelkezéseit az intézmény vezetője köteles ismertetni minden munkavállalóval.

Mellékletek:

- 1. számú melléklet: Házi rend
- 2. számú melléklet: Megállapodás az ellátásról
- 3. számú melléklet: Szervezeti és Működési Szabályzat

Gyöngyös, 2024. augusztus 28.

.....

Maka Piroska
KHSZK igazgató

A Családi Bölcsőde Hálózatban működő Babóca Családi Bölcsőde Szakmai Programját a Társulási Tanács a ..../2024. (VIII. 28.) határozatával hagyta jóvá.

Gyöngyös, 2024. augusztus 28.

.....

Hiesz György
Társulás elnöke

Iktatószám:

1.számú melléklet

Családi Bölcsőde Hálózat

3291 Vámosgyörk Kossuth út 10.

M E G Á L L A P O D Á S

1. Amely létrejött _____ nevű gyermek **törvényes képviselője, mint igénylő** és a KHSZK Családi Bölcsőde Hálózat intézményvezetője, **mint szolgáltató** között **határozatlan időre** az alábbiak szerint:

Az ellátott gyermek születési helye, ideje	
Neme	
Anyja neve	
Állampolgársága	
Lakóhelye	
Tartózkodási helye	
Törvényes képviselő neve	TAJ:
Törvényes képviselője anyja neve	
Törvényes képviselő születési helye, ideje	
Törvényes képviselő állampolgársága	
Törvényes képviselő neme	
Törvényes képviselő lakóhelye	
Törvényes képviselő tartózkodási helye	

2. A szolgáltatás megnevezése, címe: **Babóca Családi Bölcsőde**
3291 Vámosgyörk Kossuth út 10.

A Családi Bölcsődei ellátás kezdete ..... év ..... hó .....nap.

A Családi Bölcsődei ellátás várható befejezésének ideje: .....év ..... hó.....nap

Intézményi ellátás időtartama határozott határozatlan

3. Az igénybevétel módja: önkéntes határozat alapján

4. A **Családi Bölcsőde** az 1997. évi XXXI. törvény rendelkezései alapján a gyermekek napközbeni ellátás keretében **biztosítja gyermek számára:**

1. szakszerű gondozást, nevelést, a testi-lelki szükségletek kielégítését, fejlődést és a szocializáció elősegítését az intézmény szakmai előírásainak megfelelően,

2. a gyermek életkorának megfelelő étkezést,
3. a fejlődéshez szükséges egészséges, biztonságos környezetet,
4. egészségvédelmet, egészségnevelést, kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítését,
5. egyéni bánásmódot,
6. megfelelő időt a szabadban való tartózkodáshoz,
7. személyes higiénét,
8. korcsoportnak megfelelő játékeszközöket,
9. bölcsőde orvosi ellátást,
10. óvodai életre való felkészítést,
11. felmerülő problémák esetén segítségnyújtás lehetőségeit, a szolgáltatások elérhetőségeit.

A szülő számára a Családi Bölcsőde biztosítja:

1. A házirend és az ellátás megismerését,
2. a beszoktatáshoz, adaptációhoz szükséges időt, feltételeket,
3. tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről,
4. szülőcsoportos beszélgetéseket, egyéni beszélgetéseket a kisgyermeknevelővel, vezetővel,
5. tájékoztatók, étrend megismerését,
6. gyermekük játéktevékenységébe való betekintést,
7. a bölcsőde által szervezett nyílt napokon való részvételt,
8. panaszjog gyakorlását,
9. személyes adatok védelmét, titoktartást.

5. Térítési díj:

Az intézmény szolgáltatásaiért térítési díjat kell fizetni. Az intézményi térítési díjat a Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulása határozza meg.

Amennyiben az intézményi térítési díj összege változik, arról az intézményvezető írásban értesíti a fizetésre kötelezettet. A szülő nyilatkozik az étkezési térítési díj, valamint intézményi térítési díj fizetésével kapcsolatban a 6. számú mellékleten, a 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet szerint, (Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés.) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek az ingyenes bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés kiterjesztése érdekében történő módosításáról szóló 2015. évi LXIII. törvény rendelkezéseinek figyelembevételével.

Az étkezésért és a gondozásért fizetendő térítési díjat a törvényes képviselő köteles a személyi térítési díj összegét tárgyhót követő hónap 20. napjáig megfizetni az intézmény számlájára.

Ha gyermek étkeztetéséről a szülő gondoskodik az külön megállapodás alapján történik, az Országos Tisztifőorvosi Hivatal és az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet állásfoglalásában meghatározottak szerint.

A bölcsődei ellátást megszűnését követően a koordinátor írásban tájékoztatja a szülőt a térítési díj visszafizetéséről, a visszafizetés módjáról. A koordinátor írásban keresi fel azt a törvényes képviselőt is, akinek térítési díjhátraléka van.

6. A törvényes képviselő kötelessége, hogy:

- A Családi Bölcsőde házirendjét betartsa.
- Az ellátáshoz szükséges igazolásokat, dokumentációt beszerezze.
- Együttműködjön a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel.
- A térítési díjra vonatkozó előírásokat betartsa.

Nyilatkozat a következőkről (Gyvt. 33. § (3) bekezdés értelmében)

Nyilatkozom, hogy az ellátás megkezdésekor az alábbi témákban a tájékoztatást megkaptam, azt megértettem, és tudomásul vettem.

a) az ellátás tartamáról és feltételeiről,

b) az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról,

c) az ellátásra jogosult gyermek, fiatal felnőtt és hozzátartozói közötti kapcsolattartásról, különösen a látogatás, a távozás és a visszatérés rendjéről

d) az érték- és vagyonmegőrzés módjáról,

e) az intézmény házirendjéről,

f) panaszjog gyakorlásának módjáról,

g) a fizetendő térítési, illetve gondozási díjról,

h) a jogosult jogait és érdekeit képviselő érdek-képviselési fórumról.

A szülő köteles a kisgyermek részére az általa használt lázcsillapítót az intézménybe beadni, ha az intézményben rendelkezésre állót nem fogadja el.

Továbbá nyilatkozom, hogy a törvény alapján vezetett intézményi nyilvántartásokhoz adatot szolgáltatok, valamint vállalom, hogy a jogosultsági feltételekben és a személyazonosító adatokban beálló változásokról az intézmény vezetőjét 8 napon belül tájékoztatom.

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy a gyermekemről kép-és/vagy hangfelvétel történjen, és azt a Fenntartó, szolgáltatást nyújtó belső adminisztrációhoz, illetve marketing célokra felhasználja.

7. A bölcsőde érdekvédelmi fórumot működtet. Amennyiben a törvényes képviselő bölcsődei ellátással kapcsolatban észrevételt, kifogást kíván tenni, ezt megteheti a *Szülői Fórum képviselőjénél*, illetve írásban vagy személyesen a Kistérségi Humán Szolgáltató Központ igazgatójánál (3200 Gyöngyös, Fő tér 13.).

8. A törvényes képviselő tudomásul veszi, hogy a bölcsődei ellátás megszűnik:

- Ha a gyermek betöltötte a 3. életévét a bölcsődei gondozási-nevelési év végén, vagy, ha még nem érett az óvodai nevelésre a 4. életév betöltését követő augusztus 31-én.
- Ha a bölcsődeorvos szakvéleménye szerint a gyermek egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.
- Meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését. A Családi Bölcsőde nem tudja biztosítani a Sajátos Nevelési Igényű Gyermekek szakszerű nevelését-gondozását, személyi- és tárgyi feltételei nem biztosítottak.
- Amennyiben a Bölcsődében nevelt-gondozott gyermeknek kistestvére születik és a szülő/törvényes képviselő nem rendelkezik aktív munkaviszonnyal, gyermeke addig veheti igénybe a bölcsődei ellátást, amíg a férőhely lehetővé teszi, és nem jelentkezik helyére a törvényi előírások alapján (a bölcsődei ellátás tekintetében) előnyben részesített kisgyermek szülője / törvényes képviselője.

9. A bölcsődevezető a bölcsődei ellátást megszünteti, ha

- szülő / törvényes képviselő kéri
- a szülő / törvényes képviselő a házirendet ismételten, súlyosan megsérti.
- a gyermek óvodai felvételt nyert.

A megállapodásban foglaltakat megismertem, megértettem, elfogadom.

Gyöngyös, 2025.....

_____
Szülő/Törvényes képviselő

_____
intézményvezető